Sveriges Kommuner och Regioner

VÄGLEDNING

2026-10-15

Vårt dnr:
Klicka eller tryck här för att ange text.

Installationsvägledning KLASSA 5 Onprem

Att identifiera alla de informationsmängder som finns inom en verksamhet kan vara svårt. Men genom att utgå från t.ex. de informationstillgångar eller system som en organisation använder (eller planerar att införa) kan man strukturera upp informationsmängderna och lättare hantera eventuella risker och hot.

KLASSA är ett självskattningsverktyg som fungerar som en länk mellan verksamhetens behov av skydd och tekniken som kan säkerställa detta skydd. Skydden kan vara såväl tekniska som organisatoriska och benämns ofta säkerhetsåtgärder (exempelvis i NIS2) eller skyddsåtgärder (exempelvis i GDPR).

Med hjälp av KLASSA:s kravkataloger och automatiserade flöden underlättas arbetet med att värdera de informationsmängder, system eller motsvarande tillgångar som en verksamhet har. Därmed blir det också enklare att skapa handlingsplaner med de identifierade säkerhetsåtgärder som behöver vidtas för att hålla verksamheten trygg, samt säkerställa relevant regelefterlevnad.

Genom att använda KLASSA kan verksamheten också sammanställa behovet av säkerhet avseende sina informationsmängder, inför upphandlingar av nya system eller verktyg.

Sveriges Kommuner och Regioner
info@skr.se, www.skr.se
Post: 118 82 Stockholm *Besök:* Hornsgatan 20
Tfn: 08-452 70 00 *Org nr:* 222000-0315

Innehåll

Installationsvägledning KLASSA 5 Onprem 1
Innehåll 2
Installationsvägledning - KLASSA 5 Onprem 3
Tillgängliga guider 3
Läsinstruktioner 4
Övriga filer i installationspaketet 5
Licensiering 5
Nedladdning av Docker-image 6
Migrering från KLASSA som tjänst 6
Behov av ytterligare stöd 8

Installationsvägledning - KLASSA 5 Onprem

Denna installationsvägledning kan endast tillämpas när KLASSA körs som lokal installation, även kallad KLASSA onprem.

Organisationen ansvarar för att rätt tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder är påförda i relation till informationens skyddsvärde och aktuell riskbild över tid. Denna vägledning ger en rad exempel, men det är att betrakta som exempel och det är heller inte uttömmande exempel.

Tillgängliga guider

För att förenkla installationen finns det fristående guider för olika sätt att installera KLASSA onprem, så att ni kan följa just den guide som passar er miljö från början till slut utan att behöva hoppa mellan olika dokument.

Guide	Fil	Passar när
1. Docker, manuell installation	`01-docker-manuell.md`	Ni vill köra KLASSA på en enda server och förstå varje steg. Varje Docker-kommando skrivs för hand.
2. Docker Compose	`02-docker-compose.md`	Ni vill köra KLASSA på en enda server med all konfiguration i en fil och enkla kommandon för start, stopp och uppgradering. **Rekommenderas för de flesta.**
3. Kubernetes med kubectl	`03-kubernetes.md`	Ni har redan ett Kubernetes-kluster och driftsätter med manifestfiler.
4. Kubernetes med Helm	`04-kubernetes-helm.md`	Ni har ett Kubernetes-kluster och använder Helm för att installera och uppgradera.
5. k3s ("Kubernetes light")	`05-k3s.md`	Ni vill köra Kubernetes på en enda server utan ett stort kluster. k3s installeras med ett kommando och har allt inbyggt.

Varje guide innehåller samma delar, anpassade till installationssättet:

- En ordlista och en checklista över vad som behövs innan ni börjar
- Steg-för-steg-anvisningar med kontrollpunkter efter varje moment
- Första starten i återställningsläge, första inloggningen osv
- Hur organisationen skapas och hur inloggning sker via er egen IdP
- Drift och underhåll
- Felsökning i tabellform (symptom, orsak, åtgärd).
- Säkerhetshärdning
- Bilagor med alla inställningar, extern PostgreSQL-server med mera.

Läsinstruktioner

Guiderna är skrivna i markdown, ett vanligt textformat med enkla markeringar för rubriker, listor, tabeller och kommandorutor. Filerna slutar på .md och kan öppnas i vilken textredigerare som helst, men de blir mycket lättare att läsa i ett program som visar markdown formaterat: rubrikerna blir rubriker, tabellerna blir tabeller, kommandona hamnar i grå rutor och innehållsförteckningen blir klickbar.

Obsidian (gratis för privat och företagsbruk, finns för Windows, Mac och Linux) är ett bra val:

1. Hämta Obsidian från obsidian.md och installera det.
2. Starta Obsidian och välj **Open folder as vault** (Öppna mapp som valv). Peka på katalogen guider/ i installationspaketet.
3. Klicka på den guide ni vill läsa i listan till vänster.
4. Ser ni markeringstecken (som # och |) i texten visas filen i redigeringsläge. Tryck **Ctrl+E** (Cmd+E på Mac) för att växla till läsläge.
5. Länkarna i innehållsförteckningen fungerar, och sökfunktionen (Ctrl+Shift+F) söker i alla guider samtidigt.

Andra program som visar markdown lika bra:

- **Visual Studio Code**: öppna katalogen `guider/` och tryck **Ctrl+Shift+V** med en guide öppen för att visa den formaterad.
- **Typora** eller **MarkText**: öppna `.md`-filen direkt.
- **GitHub, GitLab eller Azure DevOps**: läggs installationspaketet i ett kodförråd visas guiderna formaterade direkt i webbläsaren.
- **På en server utan grafiskt gränssnitt**: `less 02-docker-compose.md` visar texten som den är.

Varje guide finns dessutom som Word-dokument med samma namn (.docx) i katalogen guider/. Word-versionerna skapas automatiskt från markdown-filerna, så markdown-filen är alltid den senaste och riktiga versionen.

Tips när ni följer en guide: kopiera kommandon från markdown-filen, inte från Word. Word kan byta ut raka citattecken och bindestreck mot typografiska varianter, och då fungerar inte kommandot. Byt ut alla platshållare som <DIN_DOMÄN> mot era egna värden, inklusive vinkelparenteserna.

Övriga filer i installationspaketet

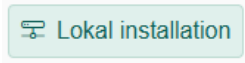
Katalog eller fil	Innehåll
`docker/`	Compose-fil och inställningsmall för guide 2.
`kubernetes/`	Manifestfiler för guide 3 och 5.
`helm/klassa/`	Helm-chart för guide 4.
`docker-configuration.md`	Leverantörens konfigurationsreferens med alla inställningar (engelska).
`on-prem-installation.md`	Leverantörens egen installationsbeskrivning (engelska).

Licensiering

Ett separat avtal tecknas med Adda för att möjliggöra lokal installation av KLASSA, onprem. När avtal är tecknat för onprem kommer en licensfil tillgängliggöras för organisationen.

Licensen kan sedan laddas ner från tjänsten KLASSA (https://klassa.skr.se/online/onprem) vilken kräver åtkomst till tjänsten. Om ni inte har åtkomst till tjänsten KLASSA behöver det lösas först. Se vägledningen för åtkomst till KLASSA.

Väl inloggad, välj menyalternativet ”Lokal installation” som finns längst ner till vänster.

Detta menyalternativ finns bara om organisationen har onprem aktiverat.

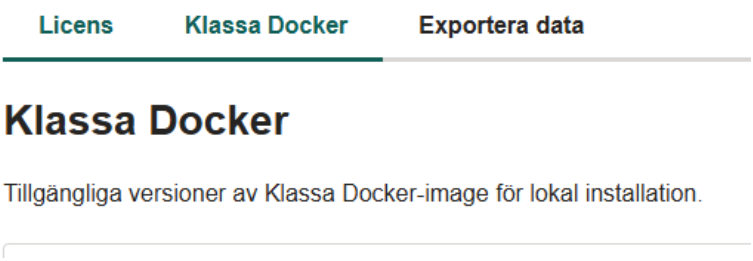
Här laddas sedan licensfilen ner.

Licensfilen är en json-fil på ca 1kB.

Nedladdning av Docker-image

Under samma menyalternativ som för licensieringen kan även KLASSA Docker-image laddas ner.

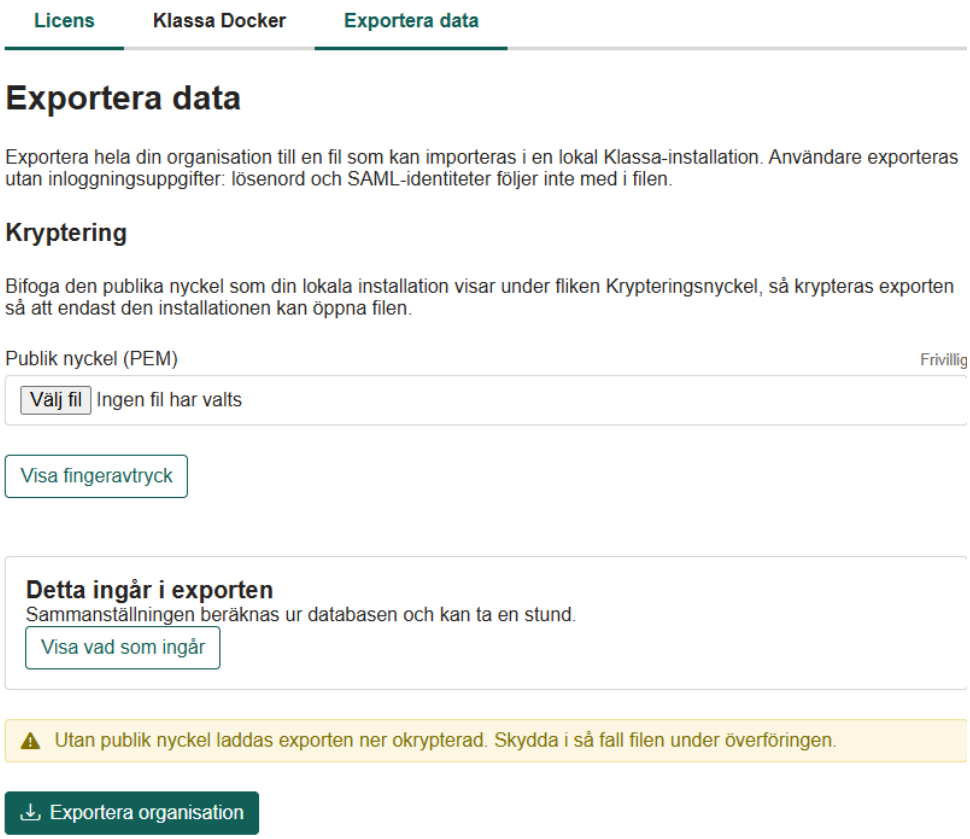

KLASSA Docker-image är en tar-fil på drygt 400 MB.

Migrering från KLASSA som tjänst

För organisationer som önskar migrera data från KLASSA som tjänst finns ett menyalternativ benämnt ”Exportera data”.

Önskar ni migrera data från KLASSA 4 beställer ni detta av Adda/SKR via klassa@skr.se. Denna migrering görs då från KLASSA 4 som tjänst till KLASSA 5 som tjänst. Sedan gör ni en export från KLASSA 5 som tjänst enligt nedan.

Det finns möjlighet, vilket rekommenderas, att kryptera exportfilen där ni använder den publika nyckeln för att kryptera filen i tjänsten KLASSA och sedan använder ni den privata nyckeln för att importera filen i KLASSA onprem.

Nyckelmaterialet skapar ni själva. En publik och en privat nyckel skapas tillsammans som ett asymmetriskt nyckelpar. Den privata nyckeln genereras först och den publika nyckeln härleds matematiskt från den privata.

Det enklaste sättet är att använda OpenSSL.

```
openssl genpkey -algorithm RSA -out private.pem -pkeyopt
rsa_keygen_bits:4096

openssl pkey -in private.pem -pubout -out public.pem
```

Den private nyckeln är den skyddsvärda nyckeln. Har ni tillgång till en kryptografisk hårdvarumodul (HSM) används den med fördel för detta.

Importen görs sedan i KLASSA onprem enligt nedan.

Behov av ytterligare stöd

Adda/SKR tillhandahåller administrativt stöd via klassa@skr.se

Har ni behov av djupare tekniskt stöd rekommenderar Adda/SKR att avropa konsultstöd inom ramen för ramavtal IT-konsulttjänster 2021 vid dynamisk rangordning inom kompetensområdet IT-, informations- och cybersäkerhet.

Se avropsvägledningen för ytterligare information:
https://klassa.skr.se/sidor/stodmaterial/a-klassa-5-vagledning